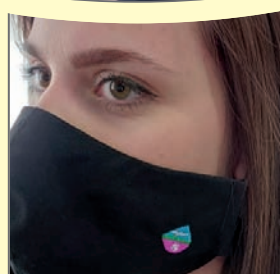

GAZETA GMINNA

CZASOPISMO SPOŁECZNO-KULTURALNE GMINY TRZEBOWNISKO

WARTO WIEDZIEĆ

Informacja Wójta Gminy Trzebowniko w sprawie działalności Urzędu Gminy Trzebowniko.....	3
Skorzystaj z nieodpłatnej pomocy prawnej.....	3
Reaktywacja futbolu w Terliczce.....	4
Umowa na Podmiejską Kolej Aglomeracyjną podpisana!.....	4

OCHRONA ŚRODOWISKA

Czyste Powietrze – warunki uzyskania podwyższonego poziomu dofinansowania.....	5
Sadzenie drzew miódodajnych, sposobem na ochronę bioróżnorodności w województwie podkarpackim.....	5

ZDROWIE

Gmina Trzebowniko – Samorząd Promujący Zdrowie.....	7
Program promocji aktywności fizycznej „8 tygodni do zdrowia”.....	8
Dzień Walki z Cukrzycą.....	8
Zdrowie w Gminie Trzebowniko.....	9

HISTORIA

W Wólce i gdzie indziej. Nie upiększajmy historii!.....	9
Szkoła pamięta !!!.....	12

KULTURA

Archiwa Rodzinne Niepodległej.....	12
Gminne dożynki 2020 w Łące: te same, ale nie takie same.....	13
Nowości wydawnicze.....	15

OŚWIATA

Zakończenie projektu eTwinning w Szkole Podstawowej nr 2 w Stobiernej.....	16
Przedszkolak w świetle teatru. Innowacja pedagogiczna w przedszkolu w Łukawcu.....	17
Osiągnięcia uczniów.....	18
Wojewódzki Konkurs na profilaktyczny spot filmowy „Bezpieczne Wakacje 2020”.....	19

INWESTYCJE

Światła na skrzyżowaniu w Trzebowniko już działają!.....	19
Szkoła Podstawowa w Trzebowniko po remoncie.....	20

POMOC SPOŁECZNA

Wsparcie psychologiczne.....	21
Informacja dla mieszkańców Gminy Trzebowniko.....	21

SPORT I REKREACJA

Najlepsze akrobatki.....	21
Szybki lekkoatleta.....	22
Rowerami przez lasy i bezdroża.....	22

Redaktorzy: Tomasz Wójcik, Agnieszka Rogala

Redakcja: Joanna Mikołajczyk, Sylwia Kozdroń, Sławomir Porada, Ryszard Beres, Tomasz Piwowar, Joanna Błażej, Wojciech Błażej, Agnieszka Stróż, Monika Czupich, Marta Kulig, Justyna Haligowska, Agnieszka Rogala, Iwona Dziągwa, Justyna Polanowska, Ewa Wantrych, Katarzyna Hałys, Maciej Barszczowski

Fotografie: Joanna Mikołajczyk, Sylwia Kozdroń, Joanna Błażej, Wojciech Błażej, Katarzyna Hałys, Agnieszka Stróż, Monika Czupich, Marta Kulig, Justyna Haligowska, Regina Dragan, Dariusz Czyjt, Ewa Wantrych, Maciej Barszczowski

Adres redakcji:
Trzebowniko 976
36-001 Trzebowniko

Kontakt:
17 77 15 742, 17 77 13 731

Szanowni mieszkańcy Gminy Trzebowniko!

Kończy się 2020 rok, który na trwałe zapisze się w historii Naszej Gminy jak i całej ludzkości. Rok, w którym epidemia koronawirusa postawiła nas w nowej, nieznannej wcześniej sytuacji. Przygotowując świąteczne, dużo skromniejsze niż zazwyczaj wydanie, nie sposób uciec od tego tematu, w końcu nasze życie zostało podporządkowane wielu zakazom i nakazom. Paraliż dotknął wszystkich dziedzin życia. Zamknęły się lub ograniczyły swoją działalność placówki oświatowe, urzędy, instytucje kultury czy też świątynie. Obecna sytuacja i związana z nią izolacja społeczna uświadomiła wielu z nas, jak ważne są kontakty międzyludzkie. Dlatego też brakuje nam wszystkim wspólnych spotkań, wydarzeń kulturalnych, okolicznościowych, sportowych czy koncertów, o których zawsze o tej porze roku wspominaliśmy.

Z tego miejsca chciałbym podkreślić, jak bardzo dumny jestem z postawy mieszkańców Gminy, którzy nie tylko dostosowali się do nowej rzeczywistości, oczywistych trudności, ograniczeń, dyscypliny, ale również sami, szczególnie w początkowej fazie pandemii wspierali samorząd organizując pomoc i robiąc zakupy osobom starszym, schorowanym, samotnym czy też masowo szyjąc maseczki. Ten test jako członkowie wspólnoty zdaliśmy celująco. Czas nauki zdalnej jest nie lada wyzwaniem dla naszych szkół, uczniów i rodziców. Uczestniczymy w tym wszystkim, niestety cały czas w czasie terazniejszym. Trudności związane z panującą pandemią, dzięki dobrze zrównoważonemu zarządzaniu budżetem, nie wpłynęły na szczęście na tempo inwestycji i prowadzonych w Gminie modernizacji. Remonty dróg, sieci kanalizacyjnych i gminnych budynków trwają. Wspólnie z radnymi i sołtysami wszystkich miejscowości dokładamy wszelkich starań, aby utrzymać jakość i tempo rozwoju Gminy. Niestety, nie jestem w stanie przewidzieć co wydarzy się w przyszłości.

Chciałbym, aby tych kilkanaście stron były dla Państwa miłym wspomnieniem tego ciężkiego roku. Z nadzieją, że najgorsze za nami, zapraszam do lektury.

Wójt Gminy Trzebowniko
Lesław Kuźniar

URZĄD GMINY TRZEBOWNISKO

poniedziałek: 8.30 – 16.30

wtorek-piątek 7.30 – 15.30

Wójt, Z-ca Wójta, Sekretarz, Skarbnik

- połączenie przez sekretariat.....	17 77 13 700
SEKRETARIAT.....	17 77 13 700
KANCELARIA OGÓLNA.....	17 77 13 707
FAX.....	17 77 13 719
Referat Podatków i Opłat.....	17 77 13 702
Ewidencja Ludności i Urząd Stanu Cywilnego.....	17 77 13 706
Referat Organizacyjno-Prawny.....	17 77 13 710
Referat Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Gospodarki Gruntami.....	17 77 13 712
Gospodarka odpadami.....	17 77 13 708
Referat Budownictwa i Rozwoju Gospodarczego.....	17 77 13 715
Referat Budżetu i Finansów.....	17 77 13 725
Referat ds. pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych.....	17 77 13 743
Straż Gminna.....	17 77 13 744
KASA.....	17 77 13 728
CENTRUM OŚWIATY GMINY TRZEBOWNISKO.....	17 77 13 723
ZAKŁAD GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ.....	17 77 13 760
GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ.....	17 77 13 770
GOPS Pracownicy socjalni.....	17 77 13 771
GOPS Świadczenia rodzinne.....	17 77 13 780
GOPS 500+.....	17 77 12 200
GMINNY OŚRODEK KULTURY.....	17 77 12 200

RODZINNY PUNKT KONSULTACYJNY

Punkt mieści się w budynku Centrum Oświaty w Trzebowniko 36-001 Trzebowniko 946 i jest czynny:

- 1) w każdy poniedziałek w godz.: od 16.00 do 17.30
 - psycholog: godz. 16.30-17.30
 - policjant (dzielnicowy): godz. 16.00-17.00
- 2) w każdą środę w godz.: od 16.00 do 19.00
 - psycholog: godz. 16.00-18.00
 - prawnik: godz. 16.00-19.00

Telefon zaufania 17 77 22 989

w każdy poniedziałek w godz. od 16.00 do 17.30
w każdą środę w godz. od 16.00 do 19.00

Informacja Wójta Gminy Trzebowniko w sprawie działalności Urzędu Gminy Trzebowniko

Informuję, że z dniem 26 listopada 2020 r., przywracam załatwianie spraw przez interesantów w Urzędzie Gminy Trzebowniko, w poniedziałek w godzinach 8.30-16.30, wtorek – piątek w godzinach 7.30-15.30, na następujących zasadach:

Strony przyjmowane są pojedynczo przez wejście znajdujące się przy sali posiedzeń Urzędu Gminy, po lewej stronie budynku, za wyjątkiem załatwiania spraw w kasie Urzędu – wejście główne (obowiązkowa maseczka i zachowanie bezpiecznej odległości).

Interesantów przyjmuje pracownik Urzędu w Punkcie Obsługi Petenta, który w celu załatwienia sprawy wezwie merytorycznego pracownika.

Kasa Urzędu działa w sposób następujący:

Strony przyjmowane są pojedynczo przez wejście główne do Urzędu Gminy (obowiązkowa maseczka i zachowanie bezpiecznej odległości):

poniedziałek w godzinach 8.30 – 16.00,
wtorek – piątek w godzinach 7.30 – 14.30.

- **Obowiązuje zakaz wstępu do innych pomieszczeń Urzędu.**
- **Po wejściu do budynku należy obowiązkowo zdezynfekować ręce.**

Numery telefonów do poszczególnych stanowisk:

Punkt Obsługi Petenta: 17 77 13 704

Sekretariat (Wójt Gminy, Zastępca Wójta Gminy): 17 77 13 700

Straż Gminna: 17 77 13 744

Referat Podatków i Opłat: 17 77 13 702

Urząd Stanu Cywilnego: 17 77 13 706

Referat Organizacyjno-Prawny: 17 77 13 710

Referat Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Gospodarki Odpadami: 17 77 13 712

Referat Budownictwa i Rozwoju Gospodarczego: 17 77 13 715

Referat Budżetu i Finansów: 17 77 13 725

Referat ds. Pozyskiwania Zewnętrznych Środków Finansowych: 17 77 13 743.

Wójt Gminy Trzebowniko
Lesław Kuźniar

Informacja Wójta Gminy Trzebowniko

W celu umożliwienia lepszego dostępu mieszkańców Gminy Trzebowniko do informacji, wprowadziłem możliwość poinformowania podatników, (którzy podali swoje telefony kontaktowe), przy pomocy powiadomień SMS, o zaległościach podatkowych i w opłatach lokalnych.

Wójt Gminy Trzebowniko
Lesław Kuźniar

Skorzystaj z nieodpłatnej pomocy prawnej

Osoby w trudnej sytuacji mogą znaleźć nieodpłatną, profesjonalną pomoc w jednym z 1500 punktów w całej Polsce.

Kto może otrzymać pomoc?

- Każda osoba w trudnej sytuacji życiowej w każdej życiowej sprawie, w tym między innymi w sprawach majątkowych, socjalnych, mieszkaniowych, konsumenckich, rodzinnych czy pracowniczych;
- Osoby samozatrudnione – osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą (niezatrudniające pracowników przez minimum 12 miesięcy) mogą liczyć na pomoc również z wnioskami do ZUS, Urzędu Skarbowego, Urzędu Pracy.

Co otrzymasz zgłaszając się do punktu?

- Profesjonalną pomoc prawnika, wykwalifikowanego doradcy, mediatora;
- Informację o twoich prawach i obowiązkach w danej sytuacji;
- Wskazanie sposobu rozwiązania twojego problemu prawnego;
- Pomoc w sporządzeniu pism i wniosków.

Gdzie szukać pomocy?

- Przez internet: na stronie www.ms.gov.pl;
 - Przez telefon: numer telefonu najbliższego punktu pomocy znajdziesz na stronie internetowej twojej gminy lub starostwa powiatowego.
- Bezpłatna pomoc jest skierowana do osób, które nie są w stanie ponieść kosztów pomocy odpłatnej.

UG Trzebowniko

WSPIERAJ SENIORA

Seniorze!
Masz więcej niż 70 lat i potrzebujesz wsparcia?

Zadzwoń na specjalną infolinię*
22 505 11 11

*koszt połączenia wg standardowych stawek operatora

Zgłoś, że podjąłeś decyzję, by dla bezpieczeństwa pozostać w domu.
Powiedz – czego potrzebujesz?
Wolontariusz zrobi za Ciebie zakupy, wyniesie śmieci, wyprowadzi psa na spacer.

Razem pokonamy koronawirusa!

KANCELARIA PRZESŁA RAZEM MANDATOWO

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

720

Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów

Z empatią i bezpieczeństwem

www.wspierajseniora.pl

Reaktywacja futbolu w Terliczce

Warto wiedzieć, że w Terliczce został reaktywowany klub, który po blisko 40-letniej nieobecności wraca na mapy piłkarskich rozgrywek. Klub Sportowy Terliczka, czyli „KS Terliczka”, bo pod taką nazwą pierwotnie będzie występować drużyna, w 2020 roku została przyjęta do grona członków Podkarpackiego Związku Piłki Nożnej.

Prezesem klubu został Piotr Chmaj, który wraz z całym zarządem pręźnie działa, aby zapowiedzi utworzenia nowej drużyny, traktowane przez niektórych trochę z „przymrużeniem oka”, stały się jak najbardziej realne. Trenerem drużyny jest pochodzący z Trzebowniska Tomasz Pukała, który zbiera swoje pierwsze doświadczenia w pracy trenera.

W Terliczce powstało również nowe boisko sportowe, które służyć będzie nie tylko drużynie piłkarskiej, ale także całej społeczności lokalnej.

Oprac. i fot. Maciej Barszczowski

Umowa na Podmiejską Kolej Aglomeracyjną podpisana! Umowa na 368 mln zł

W niespełna trzy lata Przedsiębiorstwo Napraw i Utrzymania Infrastruktury Kolejowej w Krakowie ma zrealizować Podmiejską Kolej Aglomeracyjną. Jej częścią jest m.in. budowa nowej linii z Rzeszowa na lotnisko w Jasionce.

W poniedziałek podczas wideokonferencji umowę na PKA podpisali władze województwa podkarpackiego oraz Przedsiębiorstwa Napraw i Utrzymania Infrastruktury Kolejowej w Krakowie. Brali też w tym udział m.in. wiceminister infrastruktury Andrzej Bittel, prezes PKP Polskich Linii Kolejowych Ireneusz Merchel i wojewoda podkarpacki Ewa Leniart.

PKA to największy projekt kolejowy na Podkarpaciu, który ma sprawić, że dojazd do Rzeszowa z Dębicy, Przeworska, Kolbuszowej i Strzyżowa będzie łatwiejszy i szybszy. Pociągi w godzinach szczytu mają kursować co 30 minut, poza szczytem co godzinę, w dni wolne od pracy co 120 minut.

Oprócz nowych przystanków i peronów, mają powstać także parkingi „Park&Drive” i stojaki na rowery. Znakiem firmowym PKA mają być nie tylko częste kursy pociągów, ale również budowa nowej 5-kilometrowej linii, która połączy Rzeszów z lotniskiem w Jasionce. Podróż z centrum Rzeszowa na lotnisko ma trwać zaledwie 14 minut.

– To o połowę krócej niż półgodzinna podróż autobusem czy samochodem – podkreśla Ireneusz Merchel, prezes PKP PLK.

Ogromny skok cywilizacyjny

Cały projekt Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej jest wart ok. 660 mln zł, z czego prawie 300 mln zł już wydano na 10 szynobusów firmy Newag, a 368 mln zł ma kosztować budowa infrastruktury kolejowej. I to właśnie na tą drugą część PKA w poniedziałek podpisano umowę. Unia Europejska dokłada prawie 210 mln zł.

– Ta inwestycja poprawi także znacząco konkurencyjność kolei – mówi Andrzej Bittel.

Kwota 368 mln zł może zaskakiwać, bo jeszcze w lipcu br. Przedsiębiorstwo Napraw i Utrzymania Infrastruktury Kolejowej w Krakowie na stole położyło ofertę w wysokości 491 mln zł. PKP PLK przeprowadziły aukcję elektroniczną i firmy startujące w przetargu znacząco obniżyły oferty. PLK zapewnia, że projekt PKA nie będzie „odchudzony”.

– Wielki projekt, wielki dzień dla nas. Nie wszyscy muszą mieszkać w Rzeszowie, ważne żeby mieli wygodny dojazd do stolicy regionu – powiedział Piotr Pilch. – Dla Podkarpacia to ogromny skok cywilizacyjny. Kolej aglomeracyjna znacząco ułatwi mieszkańcom powiatu-

wych miast dojazd do pracy, szkół – podkreśla wojewoda Ewa Leniart.

Linia kolejowa powstaje nie tylko z myślą o podróżnych, ale także osobach, które pracują w firmach ulokowanych w strefie ekonomicznej „Aeropolis”. Na trasie powstanie dodatkowy przystanek Park Technologiczny. Wybudowane będą także 4 przejazdy kolejowo-drogowe.

15 dodatkowych przystanków

Oprócz dwóch przystanków na nowej linii do lotniska będą także dodatkowe przystanki na trasach wylotowych z Rzeszowa. Na linii do Kolbuszowej będą nowe przystanki Rzeszów Północny, Głogów Młp., Osiedle Niwa, Kolbuszowa Górna. PKP PLK obiecuje dogodny dostęp do kolei na przystanku Zaczernie oraz na stacji Kolbuszowa, gdzie będą dodatkowe perony.

Na trasie z Rzeszowa do Strzyżowa podróżni zyskają nowe przystanki – w mieście Rzeszów Galeria i Rzeszów Os. Dąbrowskiego, a dalej na trasie jeszcze cztery dodatkowe: Boguchwała, Lutoryż, Żarnowa i Glinik Charzewski. Zainstalowane zostaną stojaki rowerowe. Planowana jest także przebudowa przejazdów kolejowo-drogowych.

Również na trasie z Rzeszowa do Dębicy i Przeworska lepszy dostęp do kolei zapewnią nowe przystanki Rzeszów Dworzysko i Rzeszów Wschodni. W Sędziszowie Małopolskim zaplanowany jest dodatkowy przystanek Sędziszów Małopolski Wschodni. PKA przewiduje budowę 4 mijanek na dwóch trasach z Rzeszowa – do Kolbuszowej i do Strzyżowa.

– PKA to zupełnie nowa forma podróżowania, jakiej w naszym województwie jeszcze nie było. Zupełnie zmieni sposób myślenia o przemierzaniu się, podróżowaniu do pracy i nie tylko. Dla wielu mieszkańców, Rzeszów będzie jeszcze bliższy, a droga do stolicy województwa szybsza i bardziej komfortowa – obiecuje marszałek Władysław Ortyl.

PKA w 32 miesiące

PKA ma być uruchamiana etapami. Najpierw, 1 stycznia 2021 r., ruszą połączenia z trzema miastami: Rzeszów – Przeworsk – Rzeszów (linia 91), Rzeszów – Dębica – Rzeszów (linia 91), Rzeszów – Strzyżów – Rzeszów (linia 106, na razie w ograniczonym zakresie z powodu braku tzw. mijanek, które zostaną wybudowane)

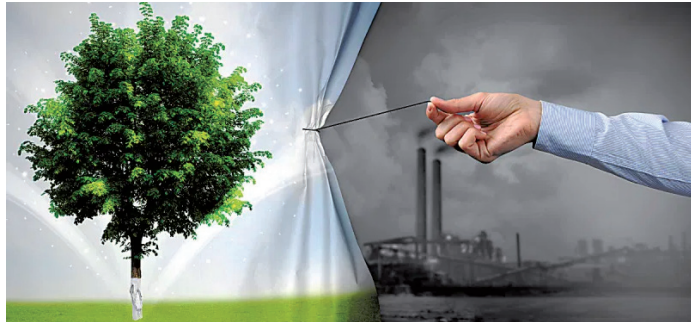
Przed końcem 2021 roku, po zakończeniu elektryfikacji linii 71, będą uruchomione połączenia relacji Rzeszów – Kolbuszowa – Rzeszów (linia 71). Ostatnim etapem będą połączenia z Rzeszowa do Jasionki, które ruszą po wybudowaniu nowej linii do lotniska. Cały projekt PKA ma być zrealizowany w 32 miesiące, czyli w niespełna trzy lata.

Źródło: <https://rzeszow-news.pl>

Czyste Powietrze – warunki uzyskania podwyższonego poziomu dofinansowania

Zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wydawane w związku z Programem „Czyste Powietrze”.

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do dnia złożenia wniosku powinna uzyskać od wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (zgodnie z miejscem jej zamieszkania) zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypa-

dającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego. Wydanie zaświadczenia następuje na żądanie osoby fizycznej!

W Gminie Trzebowniko wniosek można złożyć: w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, tel. 17 7713776, 17 7713778, przesłać za pośrednictwem Poczty Polskiej lub profilem zaufanym przekazać za pomocą platformy ePuap.

Wniosek należy złożyć na obowiązującym formularzu, który dostępny jest poniżej https://trzebowniko.pl/FCK/GOPS/Wniosek_o_wydanie_zaswiadczenia.pdf

Podstawa prawna:

1. 411 ust. 10g ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.);
2. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 02.10.2020 r. w sprawie określenia wzoru żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wzoru tego zaświadczenia (Dz. U. 2020 r. poz. 1713).

Szczegółowe informacje nt. Programu Czyste Powietrze znajdują się na stronie <http://czystepowietrze.gov.pl>

UG Trzebowniko

Sadzenie drzew miododajnych, sposobem na ochronę bioróżnorodności w województwie podkarpackim

Już od sześciu lat Samorząd Województwa Podkarpackiego prowadzi kampanię edukacyjną pn.: „Rola pszczół miodnych w zachowaniu bioróżnorodności w rolnictwie”. Najważniejszym elementem tej kampanii jest sadzenie drzew miododajnych.

W jesienny kalendarz działań na rzecz wspierania pszczelarstwa w naszym województwie wpisała się realizowana obecnie – wzorem lat ubiegłych akcja sadzenia roślin miododajnych. Rośliny te z biegiem czasu stają się źródłem nektaru dla pszczół oraz wzbogacają różnorodność biologiczną środowiska. W ten sposób co roku na Podkarpaciu przybywa kilka lub kilkanaście tysięcy nowych drzew.

Zakup takiej ilości sadzonek oraz szeroki zakres tego działania jest możliwy w dużej mierze dzięki dotacji pozyskiwanej na ten cel z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

Samorząd Województwa Podkarpackiego realizuje to działanie we współpracy z samorządami gminnymi oraz z Wojewódzkim Związkiem Pszczelarzy w Rzeszowie. Współpraca z jednostkami samorządowymi odbywa się na zasadzie zgłoszenia woli udziału w akcji, przy czym biorący udział którzy deklarują współpracę w tym zakresie, zgodnie z regulaminem zobowiązują się do udostępnienia terenu pod nasadzenia, zorganizowanie sadzenia oraz dbanie, aby drzewka miały odpowiednie warunki do wzrostu. W ten sposób powstają skwery, alejki oraz zielone wyspy, które służą zarówno jako pożytek dla owadów zapylających jak również miejsca odpoczynku dla mieszkańców Podkarpacia.

Z kolei współpraca z Wojewódzkim Związkiem Pszczelarzy w Rzeszowie odbywa się na podstawie zawieranego corocznie

porozumienia. Wojewódzki Związek Pszczelarzy rozdziela sadzonki przekazane przez Samorząd Województwa Podkarpackiego, pomiędzy poszczególne koła pszczelarzkie, dzięki czemu rośliny zostają zasadzone w pobliżu pasiek – tam gdzie mogą stanowić pożytek dla pszczół.

W ciągu sześciu lat, w ramach kampanii zakupionych i posadzonych zostało łącznie ponad 30 000 szt. sadzonek drzew miododajnych, między innymi: lip, akacji oraz klonów. Na te działania przeznaczono ok. 500 tys. zł.

W tym roku zaproszenie do udziału w akcji trafiło do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego z czego do współpracy zgłosiło się 95 samorządów. Tym kanałem zostanie wprowadzonych do środowiska prawie 4 600 sadzonek. Kolejne 1 400 trafi do członków Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Rzeszowie.

Nasze środowisko wymaga ciągłej troski

Świadomość społeczna dotycząca stanu środowiska naturalnego, możliwości jego ochrony oraz sposobów na to, aby ograniczyć negatywny wpływ człowieka na przyrodę, ciągle pozostawia wiele do życzenia. Ogólne poczucie braku wpływu poszczególnych osób na stan środowiska jest powszechne. Bardzo ważną zatem, jest edukacja w tym zakresie. Uświadamianie i ciągłe powtarzanie, że każdy z nas może zrobić coś dobrego dla środowiska przy niewielkim wysiłku jest ważne, jednak należy zwracać uwagę na to, aby edukacja odbywała się w różnych formach. Dlatego informacja tym skuteczniej zapada w pamięć, gdy jest dopełnieniem i potwierdzeniem konkretnych działań.

W działaniu sadzenia roślin miododajnych corocznie zaangażowani są przedstawiciele różnych środowisk. Rośliny przekazane jednostkom samorządowym często sadzone są w pobliżu szkół, przedszkoli, urzędów, dróg i innych obiektów użyteczności publicznej. W sadzeniu bierze więc udział liczna rzesza mieszkańców. Często są to sami wóldarze gmin, którzy swoją postawą dają przykład

innym, Bywa, że w akcji sadzenia uczestniczą strażacy, nauczyciele, dzieci i młodzież szkolna a także liczni mieszkańcy w ramach tak zwanego „czynu społecznego”. Wydarzenie to staje się okazją do wspólnej pracy na rzecz ochrony przyrody, co bardzo zapada w pamięć i stanowi najlepszy rodzaj edukacji – przez działanie.

O drzewach słów kilka...

Jak wiadomo, drzewa odgrywają bardzo ważną rolę w przyrodzie. Jeden hektar lasu liściastego może wyprodukować około 700 kg tlenu, co stanowi dobowe zapotrzebowanie na tlen dla ponad 2 500 ludzi. Jedno drzewo wytwarza w ciągu roku tlen wystarczający dla 10 osób. Ponadto drzewa oczyszczają powietrze z zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, w tym metali ciężkich. Uwalniają również substancje lotne o właściwościach bakteriobójczych, poprawiających oddychanie i krążenie. Korzyści dla gospodarki wodnej polegające m.in. na zabezpieczeniu przed powodzią dzięki ograniczeniu spływu wód gruntowych oraz przechwytywaniu wody w czasie opadów. Kolejny dobroczynny wpływ drzew w tym zakresie, to filtrowanie wód podziemnych dzięki oczyszczeniu ich z metali ciężkich i innych szkodliwych składników.

Obniżenie temperatury podczas dokuczliwych upałów przez ocienianie i ewapotranspirację (wyparowywanie wody przez liście). Źródła podają, iż efekt chłodzący dużego drzewa jest równoważny wydajności pięciu klimatyzatorów pracujących 20 godzin na dobę.

Naturalne schronienie dla zwierząt oraz ptactwa. Drzewa i krzewienia są siedliskiem licznych gatunków zwierząt oraz owadów. Ich obecność i stan zdrowia ma ogromny wpływ na różnorodność biologiczną środowiska naturalnego.

Drzewa jako podstawa pszczelarstwa

Od wielu lat słyhać o masowym ginięciu pszczół. Przyczyn jest wiele, np. bezmyślna chemizacji rolnictwa czy zasiewanie ogromnych pól uprawnych jedną uprawą (monokultury), która zastępują dawną szachownicę pól. Skutkuje to ograniczeniem bioróżnorodności, mniej jest roślin, traw, kwiatów. Cierpią na tym pszczoły i inne owady-zapylacze, które nie mają skąd zbierać nektaru.

Z tego względu każde działanie, które powoduje wzrost pożytków dla pszczół jest bardzo cenne.

Nektar zawiera cukry i jest pokarmem węglowodanowym dla pszczół, z kolei pyłek kwiatowy zawiera aminokwasy i jest pokarmem białkowym. To właśnie z nektaru kwiatów różnych roślin powstaje miód. W naszej strefie klimatycznej występuje około trzech tysięcy roślin nasiennych, które mogą być dobrym pożytkiem dla pszczół. Wśród nich możemy wyróżnić tzw. główne rośliny pożytkowe, które dostarczają najwięcej pyłku i nektaru, umożliwiając obfite zbiory miodu.

Występowanie pożytków determinuje wydajność pasieki – nawet najsilniejsza i najlepsza rodzina pszczela nie wytworzy wiele miodu, jeśli nie będzie miała wokół ula dobrych pożytków. Idealnie byłoby, gdyby rośliny pożytkowe na jednym terenie były zróżnicowane pod względem czasu kwitnienia. Ważne jest, by zbiory trwały przez cały sezon – od wczesnej wiosny aż do późnej jesieni. Do roślin pożytkowych zaliczamy także drzewa liściaste i iglaste, na których bytują mszyce i czerwce wytwarzające spadź.

Wydajność miodowa i pyłkowa drzew

Jedną z możliwości wspomaganie naszego pszczelarstwa jest właśnie sadzenie drzew i krzewów miododajnych. Poniżej przedstawiamy wydajność miodową popularnych gatunków drzew, które zostały posadzone w województwie podkarpackim w ramach zadania „Sadzenie drzew miododajnych, sposobem na ochronę bioróżnorodności w województwie podkarpackim”.

- klon jawor: 50 kg/ha
- klon polny: ok. 50 kg/ha
- klon pospolity: 100 kg/ha
- lipa drobnolistna: ok. 200 kg/ha, pyłkowa 35 kg/ha
- lipa szerokolistna: ok. 200 kg/ha, pyłkowa 35 kg/ha
- robinia akacjowa: ok. 65 kg/ha, pyłkowa ok. 15 kg/ha

Nie tylko drzewa są ważne dla pszczół

Sadzenie drzew jest niezwykle cenne dla środowiska, jednak wiąże się również z pewnymi ograniczeniami. Ze względu na to, że drzewa tworzą trwałą zabudowę zieleni, wymagają one odpowiedniego miejsca i warunków do wzrostu. Należy przy tym brać pod uwagę sąsiedztwo innych upraw, zabudowę, przebieg linii energetycznych itd. Cykl życia drzewa warunkuje również to, iż pełne usługi dla środowiska mogą one spełniać po osiągnięciu pewnego wieku. Zwykle trzeba kilku lat aby drzewo stanowiło znaczący pożytek dla pszczół. W oparciu o te ustalenia, jak również w odpowiedzi na uwagi i potrzeby środowiskowe sygnalizowane przez jednostki samorządowe, oraz środowiska pszczelarzy, Samorząd Województwa Podkarpackiego postanowił rozszerzyć prowadzone działania o sadzenie również krzewów miododajnych.

Krzewy stanowią doskonałe uzupełnienie dostępności pożytków dla pszczół w okresach kiedy drzewa nie wytworzyły jeszcze odpowiedniego surowca. Również miejsca w których można zasać krzewy miododajne, często nie pokrywają się z terenami zadrzewionymi. Krzewy nie wymagają ogromnych przestrzeni. Mogą być sadzone w miejscach w których nie ma warunków do sadzenia drzew. Często rozpoczynają one swoje kwitnienie bardzo wczesną wiosną, wtedy, gdy pszczoły po zimowaniu mają trudności w zdobyciu pożywienia. Dodatkowo czas jaki jest potrzebny od posadzenia krzewu do jego kwitnienia jest dużo krótszy niż w przypadku drzew.

Krzewy doskonale działają na zatrzymywanie wody w glebie dzięki tworzeniu zacienienia. Dzięki zasadzeniu krzewów uniemożliwiamy rozwój niekorzystnych, inwazyjnych gatunków roślin, jakimi są chwasty ruderalne.

Sadzenie krzewów miododajnych jest bardzo cenną alternatywą dla popularnego w ostatnich latach sadzenia krzewów iglastych, które nie stanowią pożytku dla pszczół.

Wszystkie te argumenty przemawiają za tym, że zarówno edukacja w zakresie wpływu naszych działań na środowisko, jak również podejmowanie działań w tym zakresie jest cenne i zasługuje na wsparcie.

Artykuł powstał w ramach projektu pn. „Sadzenie drzew i krzewów miododajnych, sposobem na ochronę bioróżnorodności w województwie podkarpackim”, sfinansowanego ze środków Samorządu Województwa Podkarpackiego oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

Źródło: <https://podkarpackie.pl>

Gmina Trzebownisko – Samorząd Promujący Zdrowie

Wręczenie pamiątkowych certyfikatów i statuetek dla najlepszych, gratulacje, zdjęcia, niekończące się dyskusje o miejscu ochrony zdrowia w polskiej polityce samorządowej oraz bankiet na cześć nagrodzonych... Tak wyglądała uroczysta Gala Finałowa I edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Samorząd Promujący Zdrowie”, którą 7 września 2020 roku zorganizował Quality Institute. Uroczystość odbyła się w Pałacu w Otrębusach – jednym z najpiękniejszych hoteli SPA w Polsce. Wzięli w niej udział menedżerowie podmiotów ochrony zdrowia, samorządowcy, naukowcy i dziennikarze z całej Polski.

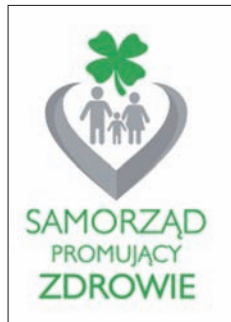
Na Złotej Liście Laureatów w województwie podkarpackim znalazła się jako jedyna Gmina Trzebownisko.

Konkurs „Samorząd Promujący Zdrowie” stanowi część Ogólnopolskiego Programu Certyfikacyjnego „Wysoka Jakość w Ochronie Zdrowia”. W konkursie tym co roku będziemy nagradzać oraz wskazywać opinii publicznej polskie gminy, powiaty i samorządowe województwa, w których podejmowane są efektywne, nowoczesne i skuteczne działania na rzecz rozwoju ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowego stylu życia, promocji aktywności fizycznej i ekologii.

W bardzo wielu polskich samorządach podejmowane są inicjatywy, projekty i inwestycje, które przyczyniają się do rozwoju systemu ochrony zdrowia i umożliwiają mieszkańcom dostęp do nowoczesnych świadczeń. Samorządy często realizują również godne pochwały inicjatywy proekologiczne albo przedsięwzięcia wspierające sport, turystykę i rekreację. Za takie działania przyznajemy Nagrody „Samorządu Promującego Zdrowie”.

Program „Wysoka Jakość w Ochronie Zdrowia” organizujemy od 2013 roku. Zatem od siedmiu lat nieprzerwanie przyznajemy polskie medyczne Oscary – jedne z najbardziej prestiżowych certyfikatów jakości na rynku ochrony zdrowia, a od tego roku – również na rynku samorządowej polityki zdrowotnej. Nasze wyróżnienia trafiły dotychczas do rąk najwybitniejszych polskich lekarzy i menedżerów ochrony zdrowia, by wymienić takie nazwiska jak prof. Marian Zembala – legendarny kardiochirurg, współpracownik prof. Zbigniewa Religi, były Minister Zdrowia i dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca czy też prof. Piotr Radziwon, jeden z najwybitniejszych polskich hematologów, Krajowy Konsultant ds. Transfuzjologii Klinicznej. Grono laureatów naszego konkursu jest wyjątkowe, znamienite, prawdziwie elitarne. To grono osób i instytucji, które mogą być wzorami do naśladowania pod względem troski o jakość, kreatywności, innowacyjności.

Certyfikaty i honorowe statuetki przyznane w ramach Konkursu zostały wręczone na uroczystej Gali, zorganizowanej w Pałacu w podwarszawskich Otrębusach. Pałac ten to stylowe, a zarazem funkcjonalne i nowoczesne centrum konferencyjne oraz obiekt typu Wellness & Spa. – Zaprosiliśmy naszych Gości w miejsce o dogodnej lokalizacji (jedynie 10 km od centrum Warszawy), stylowych wnętrzach i komfortowej, luksusowej Sali Galowej. Po uroczystości, w trakcie bankietu, Goście mogli skosztować wyrafinowanej kuchni, a także odbyć spacer po urokliwych pałacowych ogrodach. W części artystycznej Gali przewidzieliśmy krótki koncert Rafała Kozika, znanego m.in. z popularnego programu „Must Be The Music”. Wokalista przygotował recital specjalnie na cześć Naszych Gości. Pałac Otrębusy to niezwykle i jedyne miejsce w całej aglomeracji warszawskiej, gdzie luksus i elegancja tworzą harmonijną całość. W takim miejscu Gala Finałowa Konkursu zyskała jedyną w swoim rodzaju oprawę i z pewnością stanie się niezapo-

mnianą, wyjątkową uroczystością, na miarę wspaniałego sukcesu Naszych Laureatów – mówi Kamila Przeniosło, Dyrektor Konkursu „Samorząd Promujący Zdrowie”.

Najważniejszym punktem Gali Finałowej Konkursu było wręczenie przyznanych certyfikatów i statuetek dla najlepszych z najlepszych. Samorządowcy odebrali Laurę z rąk Prezesa Zarządu Quality Institute, Piotra Celeja. Przedstawiciele wyróżnionych gmin, powiatów i województw otrzymali także pisemne uzasadnienia decyzji Kapituły Konkursu w formie tabelarycznych, punktowych recenzji, zawierających oceny wystawione przez eksper-

tów zasiadających w certyfikacyjnym jury. – To ważne, albowiem celem naszego Konkursu nie jest tylko nagradzanie i promowanie Laureatów, ale przede wszystkim przekazywanie im informacji zwrotnej od ekspertów na temat tego, jak zarządzane są ich samorządy, co w sferze lokalnej ochrony zdrowia działa w nich doskonale, a co wymaga poprawy. Oceniając np. gminę eksperci wskazują, w jakich obszarach zarządzania, które odnoszą się do zdrowia, rekreacji i ekologii gmina odnosi sukcesy, a które działania menedżerskie wymagają korekty – wyjaśnia Kamila Przeniosło.

– We wszystkich wyróżnionych w naszym Programie jednostkach samorządu realizowane są nowatorskie inicjatywy, projekty i inwestycje, które przyczyniają się do rozwoju systemu ochrony zdrowia i umożliwiają pacjentom czy też mieszkańcom dostęp do nowoczesnych świadczeń, jak również udział w rozmaitych programach profilaktycznych czy rozwój aktywności fizycznej i postaw proekologicznych. Cieszę się, że mogę wręczać nasze jakościowe Oscary przyznane za multum projektów, działań i pomysłów zmieniających polską politykę samorządową w zakresie ochrony zdrowia, często wbrew rozlicznym przeciwnościom – deklarował w swoim przemówieniu wygłoszonym w trakcie Gali Piotr Celej, Prezes Zarządu Quality Institute.

W bieżącej edycji konkursu zgłoszenia przyjmowane były do lutego 2020 roku. Finał przyjmowania zgłoszeń nastąpił przed wybuchem pandemii SARS-Cov-2. W konkursie oceniane były więc działania samorządów nie obejmujące aktywności w okresie walki z koronawirusem. Na ocenę tych działań przyjdzie pora w kolejnej, przyszłorocznej edycji Konkursu.

Podczas Gali, a także po jej zakończeniu, wszyscy Laureaci mogli liczyć na pamiątkowe zdjęcia dokumentujące ich obecność na uroczystości oraz potwierdzające sukces w postaci odebrania prestiżowego Certyfikatu Jakości.

Źródło: <https://samorząd-zdrowie.pl>

Program promocji aktywności fizycznej „8 tygodni do zdrowia”

W imieniu Narodowego Funduszu Zdrowia zachęcamy do programu promocji aktywności fizycznej „8 tygodni do zdrowia”, realizowanym wspólnie z Ministerstwem Zdrowia oraz Warszawskim Uniwersytem Medycznym. Projekt NFZ, pod tytułem „8 tygodni do zdrowia”, jest cyklem profilaktyczno-edukacyjnym zachęcającym Polaków do korzystania z gotowych do przeprowadzenia treningów opracowanych wspólnie przez lekarza, trenera, fizjoterapeutę i psychologa.

Ćwiczenia mają na celu praktyczną aktywizację społeczną Polaków w zakresie regularnej aktywności fizycznej, połączonej z racjonalną dietą oraz higieną stylu życia. Wypracowanie nawyku regularnej właściwej aktywności fizycznej, tak w grupie osób ogólnie zdrowych, jak i z chorobami przewlekłymi (otyłość, cukrzyca, nadciśnienie) zwłaszcza w czasie pandemii jest szczególnie istotnym warunkiem budowania odporności organizmu.

Informacje o projekcie dostępne są na stronie www.akademia.nfz.gov.pl

Filmy z treningami publikowane będą w każdy wtorek na kanale You Tube Akademia NFZ <https://www.youtube.com/channel/UC9Jc30vzRL367GWhD9erVA>

W dniu 29 września Narodowy Fundusz Zdrowia udostępnił pierwszy trening w ramach programu 8 TYGODNI DO ZDROWIA. TRENING 1 – „Adaptacja – czyli zaczynamy” – <https://youtu.be/100oBdPNANw>

Program treningowy 8 TYGODNI DO ZDROWIA to zestaw treningów o narastającej trudności dla osób, które nie mają żadnych przeciwwskazań zdrowotnych do uprawiania sportu.

Przed rozpoczęciem programu ćwiczeń należy odpowiedzieć na 7 pytań zawartych w kwestionariuszu PARQ dostępnym na stronie Akademia NFZ – <https://linkd.pl/aers>

Jeśli na którekolwiek pytanie odpowiesz: TAK – skontaktuj się ze swoim lekarzem.

Na stronie Akademia NFZ znajdziesz test Coopera, dzięki któremu sprawdzisz swoją obecną kondycję fizyczną korzystając z jednej z dwóch wersji testu Coopera –

biegową – <https://linkd.pl/aerr>

lub

marszową – <https://linkd.pl/aerk>

Trenujący powinni ćwiczyć we własnym tempie, a NFZ nie ponosi ryzyka ewentualnych kontuzji lub urazów powstałych podczas wykonywania treningów.

Zapraszamy również na FB Akademii NFZ. Dołączanie do zabawy: # zamieszczając na swoim fanpage hashtag #8TygodniDoZdrowia i korzystając z nakładki na zdjęcie profilowe – <https://linkd.pl/ae9p>

Przydatne linki projektu #8TygodniDoZdrowia:

– zapraszamy do zapoznania się z programem i zespołem ekspertów, w filmie startowym:

<https://youtu.be/TQVZyvArdjc> – do strony Akademia NFZ

www.akademia.nfz.gov.pl – do kanału YT Akademia NFZ

<https://www.youtube.com/channel/UC9Jc30vzRL367GWhD9erVA> – link do fanpage Akademia NFZ

<https://www.facebook.com/akademianfz/>

UG Trzebowniko

Dzień Walki z Cukrzycą

Światowy Dzień Cukrzycy to międzynarodowe święto obchodzone corocznie 14. listopada w rocznicę urodzin odkrywcy insuliny, Frederica Bantinga. W tym roku Klub Wolontariusza w Zespole Szkół w Wólce Podleśnej zorganizował Szkolny Dzień Walki z Cukrzycą. Wolontariusze przygotowali prezentację o typach cukrzycy, jej objawach, sposobach zapobiegania tej chorobie oraz fundacjach wspomagających osoby chorujące na cukrzycę. Uczniowie naszej szkoły zapoznali się z tymi informacjami na godzinach wychowawczych. Prezentacja dostępna jest również do obejrzenia poniżej.

Cukrzycy można zapobiegać, między innymi, pamiętając o codziennym wysiłku fizycznym. 14. listopada w różnych miejscach na świecie organizowane były „Spacer przeciwko cukrzycy”, mające na celu zachęcanie do codziennej aktywności fizycznej. Tego dnia uczniowie i nauczyciele indywidualnie lub z rodziną udali się na spacer po swoim podwórku lub najbliższej okolicy oraz wykonali ulubione ćwiczenia. W zachowaniu aktywności pomagały też domowe zwierzątka. Niektórzy grali w pin-ponga, inni skakali na skakance lub ćwiczyli na macie. Wszyscy zrobili tego dnia bardzo dużo kroków. Zdjęcia, dokumentujące udział w akcji „Spacer przeciwko cukrzycy” chętni uczniowie przestali do szkoły.

Oprac. i fot. Joanna Mikołajczyk, Sylwia Kozdroń

Zdrowie w Gminie Trzebownisko

Program szczepień profilaktycznych przeciwko wirusowi grypy dla mieszkańców Gminy Trzebownisko został zapoczątkowany w 2019. Objął szczepieniami mieszkańców w wieku powyżej 65 lat, a więc osoby, które zgodnie z powszechnie dostępną wiedzą medyczną należą do grupy największego ryzyka w przebiegu grypy i jej powikłaniach.

Istota każdego programu profilaktycznego polega na kontynuacji. Dlatego biorąc pod uwagę doświadczenie z roku poprzedniego, władze gminne zdecydowały o konieczności kontynuacji szczepień antygrypowych obniżając jednocześnie cenzus wieku do 55 lat, tak aby umożliwić jeszcze większej liczbie mieszkańców Gminy wzięcie udziału w programie. Program polityki zdrowotnej pn. „Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Trzebownisko w wieku 55 lat i więcej na 2020 rok.” został opracowany zgodnie z rekomendacją Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, a następnie przyjęty przez Radę Gminy Trzebownisko Uchwałą Nr XVIII/196/2020 z dnia 20 maja 2020 r. Jednocześnie Rada Gminy zabezpieczyła w budżecie gminnym środki finansowe na realizację świadczeń profilaktycznych.

Po raz pierwszy Ogłoszenie o konkursie ofert na wybór realizatora w/w programie zostało ogłoszone w dniu 24.08.2020 r. i zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach

opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ponadto zostały wysłane pisemne zaproszenia do podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą na terenie Gminy Trzebownisko z informacją o umieszczeniu ogłoszenia na stronie internetowej Gminy. Termin składania ofert został wyznaczony do dnia 09.09.2020 r. W tym czasie nie wpłynęła żadna oferta. W dniu 12.10.2020 r. ogłoszony został drugi, a po nim trzeci konkurs, niestety, w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie nie wpłynęła żadna oferta.

Należy zaznaczyć, iż podjęto szereg rozmów z podmiotami leczniczymi dotyczącymi kwestii pozyskania szczepionki i złożenia oferty. Z przytaczanych wyjaśnień, również nadesłanych drogą pisemną, potencjalni wykonawcy świadczeń profilaktycznych zaistniały stan tłumaczyli sytuacją pandemiczną Covid 19 oraz brakiem na rynku odpowiedniej ilości szczepionek antygrypowych. Nowy rok 2021 stawia kolejne wyzwania prozdrowotne dotyczące w szczególności walki z pandemią Covid 19. Również władze gminne zamierzają zaangażować się w rzetelne informowanie swoich mieszkańców na temat profilaktyki antycovidowskiej realizowanej na terenie Naszej Gminy. Jednocześnie będą kontynuowane dotychczasowe programy profilaktyczne dla mieszkańców w myśl zasady „**lepiej zapobiegać niż leczyć**”.

Sławomir Porada

HISTORIA

W Wólce i gdzie indziej. Nie upiększajmy historii!

Na półkach swej domowej biblioteczki zgromadziłem ponad 30 wydawnictw traktujących o historii i współczesności sołectw oraz mieszkańców gminy Trzebownisko. W większości, są to opracowania publicystyczno-pamiętnikarskie; spora ich część wyszła spod pióra osób związanych rodzinnymi korzeniami z ziemią nad Wisłoką, Czarnej i Świerkowca. Książki te stały się dla mnie głównym źródłem faktów i informacji dla opracowania monograficznego KALENDARIUM GMINY TRZEBOWNISKO. Przygotowując tę pracę, przewertowałem, ponadto, setki dokumentów archiwal-

nych, a także odbyłem dziesiątki rozmów z rodzinnymi kronikarzami dziejów naszej małej Ojczyzny – świadkami najważniejszych wydarzeń XX wieku. Byli w tym gronie m.in. **Edward Szczepanik** z Trzebowniska, **Bronisław Pokrzywa** z Łukawca, **Maria Czyrek** i **Eugeniusz Czyrek** z Nowej Wsi. Dzięki temu, udało się zachować ich osobiste wspomnienia, bo – niestety – Oni odeszli już z tego świata. Dzięki temu, powstała wartość bezcenna dla kultury i tożsamości gminy oraz jej obywateli. KALENDARIUM obok części tekstowej (ok. 180 stron maszynopisu), zredagowanej w formule encyklopedii, zawiera nie-

mal tysiãc zdjêc i elementów graficznych (m.in. mapy, herby, pieczęcie, znaki firmowe) z obszernymi opisami. Władze gminy podjęły już praktyczne starania, aby książka – album trafiły w br. do rąk czytelników.

Nasze miejscowości raczej ubogie są w autentyczne zabytki – pamiątki kultury materialnej. Te bezspornie najstarsze, to kościoły w Łące i w Zacerniu wraz ze swym wyposażeniem, wiejskie kapliczki oraz nieliczne obiekty po dawnych rezydencjach - dworach i folwarkach, np. w Łące i w Jasionce. Najcenniejsze budowle poddane zostały w minionym trzydziestolecu gruntownej renowacji. Dość długo czekał „na ratunek” XVIII – wieczny spichlerz w Łące. Na szczęście, doczekał się. Właśnie od miesiąca trwają tam intensywne roboty. Według planów władz gminy dawny spichlerz już jesienią br. powinien zapełnić się gwarem mieszkańców korzystających z kolejnej placówki gminnej kultury.

Istotnym elementem ochrony lokalnej tożsamości i historii są również miejsca pamięci narodowej, w tym pomniki oraz kamienie grunwaldzkie. One także, staraniem samorządu wiejskiego i gminnego, są odnawiane. Przykładem – pomnik ofiar wojen w Zacerniu,

niem, pomnik ku czci ks. Stanisława Stojalowskiego w Łukawcu czy kamień grunwaldzki w Jasionce. Przyszła też z kolej na renowację pomnika w Wólce Poleśnej; stoi w parku, obok wejścia do Zespołu Szkół. Trwa właśnie dyskusja nad kształtem tego przedsięwzięcia. Doceniając społeczne inicjatywy na rzecz odnowienia obelisku, chciałbym zachęcić wszystkich zainteresowanych do rozważli i powściągliwości, tak aby – realizując zadanie – bezwzględnie uszanować wolę i intencje budowniczych pomnika z 1966 roku. Obelisk wzniesiony w roku obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego staraniem miejscowych działaczy ruchu ludowego (w 70. rocznicę powstania w Rzeszowie Polskiego Stronnictwa Ludowego), miał i ma na wsze czasy przypominać ofiarę życia mieszkańców poległych w Wólce pod Lasem w tragicznych wydarzeniach w roku 1933 oraz dziesięć lat później, na wiosnę 1943 roku, w trakcie pacyfikacji wsi przez niemieckiego okupanta.

Ekspozując obok współczesne fotografie ilustrujące Wólkę Poleśną XXI wieku, pragnę, choć pobieżnie, przypomnieć tło oraz przebieg cytowanych wydarzeń z ubiegłego stulecia. Lata trzydzieste XX wieku zapisały się w dziejach II RP m.in. falą społecznych protestów chłopów przeciw skrajnej nędzy, przeludnieniu wsi i braku jakichkolwiek perspektyw. Miejscem takich antysanacyjnych wystąpień był również nasz region, nie omijając Wólki, wsi należącej wtedy do najuboższych w okolicy. Przejmujący, skrajnie trudny obraz życia wólczań w tamtych latach opisał **Bronisław Jakubowski** na łamach obszernej monografii, wydanej w 2006 roku przez UG; pisał m.in. o nędzy karłowatych piaszczystych gospodarstw, o „przechodnim” obuwiu (zwykle dwie pary dla całej rodziny), o skromnym codziennym posiłku w który dominowały razowy chleb i ziemniaki z kapustą, o prymitywnych warunkach zamieszkania, o braku pieniędzy na lekarza oraz wysokiej śmiertelności wśród dzieci dziesiątkowanych chorobami zakaźnymi. Wspominał też o kolejnych wiecach protestacyjnych i akcjach strajkowych, których or-

ganizatorami byli członkowie kół SL; najliczniejsze koło Stronnictwa działało w Stobiernej (prawie 200 członków), koło w Łukawcu skupiało 117 osób, po kilkudziesięciu członków SL zbierało się w Łące i w Wólce. W maju 1932 r. na wiec zarządzony na pastwisku na Golonkowie przyjechał Wincenty Witos, w czerwcu przywódca chłopów uczestniczył w wiecu w Nowej Wsi. W stronę rządzących kierowano coraz bardziej radykalne hasła i żądania sprawiedliwości społecznej.

Najtragicznym finałem chłopskich występów stały się wydarzenia z czerwca 1933 roku... Był poniedziałek, 19 czerwca. Do wsi pod lasem zajęła policja z posterunku w Jasionce, aby zatrzymać osoby, które dopuściły się zaboru drzewa z borów ordynacji łańcuckiej. Tak opisał to później ks. proboszcz **Andrzej Ostrowski** w kronice parafii Łąka: *Kilku włościan z Wólki pobrało bezprawnie drzewo z lasów dworskich, a gdy policja przybyła kradzione drzewo odebrać, zbiegli się ludzie z okolicznych wsi...* Na odsiecz wólczańom przybył tłum chłopów z sąsiednich gromad, w tym najwięcej z pobliskiego Łukawca. Prym w tej akcji wiodli radykalni działacze „Wici” i SL. Zgromadzenie rosło z minuty na minutę. W tej sytuacji, drabiniastym wozem dojechało kilkunastu policjantów; w sumie było ich ze dwudziestu. Bronisław Jakubowski, wówczas 7-letni chłopiec, zapamiętał: *Chłopi uzbrojeni byli w pałki, widły, siekiery i w ukrytą pod odzieżą broń palną...* Ówczesny kierownik szkoły w Stobiernej **Leon Pyska (Sokołowicz)** tak opisał dalszy przebieg wydarzeń: *Najwięcej ludzi zebrało się przed kancelarią gminną. Wobec groźnej postawy tłumu policja zamierzała się wycofać. Kiedy jednak w jej stronę poleciały cegły i kamienie, policjanci oddali salwę ostrzegawczą w powietrze. Również z tłumu oddano strzał i padł trupem komendant posterunku w Jasionce Józef Rejman. Wtedy policjanci zaczęli strzelać do ludzi...* Śmiertelne kule dotknęły grupę przybyłą z Łukawca. Zginęli: **Józef Chmiel, Jan Kuras**, 17-letnia **Stanisława Tomaka** i **Stanisław Więcek**. Obok nich stał **Antoni**

Pietraszek z Wólki; i on padł martwy. Inny łukawianin **Wojciech Miś** został ciężko ranny; zaszła konieczność amputacji nogi... **Tomasz Lis**, kierownik szkoły w Terliczce, w prowadzonym przez wiele lat dzienniku, szczegółowo opisał dalszy rozwój sytuacji: *Na drugi dzień po manifestacyjnym pogrzebie oddziały policji i wojska otoczyły dokoła wieś Łukawiec, aresztując wszystkich mężczyzn. Zebrano ich na pastwisku w Łukawcu Górnym, ustawiono czwórkami i prowadzono przez Terliczkę i prom do Jasionki, a stamtąd samochodami do Rzeszowa na śledztwo. Szykany dosięgły chłopów z całej okolicy. W Stobiernej aresztowano **Józefa Bielendę, Wawrzyńca Szczurę, Wojciecha Szczurę**. Jesienią 1933 roku przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie postawiono 42 chłopów oskarżonych o spowodowanie zająć w Wólce. Uniewinniono 11, pozostali otrzymali kary więzienia. Najbardziej aktywny **Andrzej Kokoszka** z Wólki trafił za kraty na 3 lata. Wydarzenia w Wólce na długo zapadły w świadomość polityczną mieszkańców podrzeszowskich wsi. Wymownym tego potwierdzeniem były m.in. wybory w 1935 roku, generalnie zbojkotowane przez rzeszowskich chłopów. Jak informował „Piaś”, do urn poszło co najwyżej 15 proc. uprawnionych. Nikt nie głosował w Wólce, zaś w Nowej Wsi głosowało tylko 70 osób, w Łukawcu 90.*

Trwała II wojna i hitlerowska okupacja. W drugiej połowie 1941 roku, po najeździe na ZSRR, w okolicy Majdanu Królewskiego Niemcy utworzyli obóz jeniecki dla żołnierzy Armii Czerwonej, gdzie uwięzili ok. 4 tys. osób. Nazywany był przez okolicznych mieszkańców „zamrażarką”, bo w zimie 1941/42 kilkuset żołnierzy zmarło z racji niskich temperatur. Późną jesienią 1942 roku kilkunastu jeńców zbiegło z obozu, część z nich, przedzierając się lasami, trafiła w okolice Medyni, Pogwizdowa i Wólki. Pomagali okolicznym gospodarzom w pracach polowych, w zamian otrzymywali żywność i zakwaterowanie. Wokół grupy Rosjan pojawił się – jak później ustalono – niemiecki agent, człowiek pochodzący ze wschodu, nazywany „Anton”. Zdobył zaufanie miejscowych, gdyż znając się na medycynie, udzielał porad lekarskich. Najprawdopodobniej, to on „przygotował” przyjazd do Wólki, w przedostatni dzień marca 1943 roku, oddziału niemieckiej żandarmerii. Według relacji **Bronisława Jakubowskiego**, Niemcy zatrzymali 7 jeńców, którzy owe-

go wieczoru spotkali się w domu **Katarzyny Skóry**. Chata spłonęła, a gospodynię zastrzelono na oczach jej małych dzieci. Nie był to koniec represji wobec mieszkańców. W odwet za pomoc jeńcom, w nocy z 5 na 6 maja, hitlerowcy spacyfikowali wieś, przeszukując kolejno zabudowania w przysiółku Zagrody, Krzaki, aż do granicy z Pogwizdowem. Podpalono kilka domów, zamęczono i zabito **Józefa Dubiela** oraz **Walentego Kuźniara**, czterech mężczyzn aresztowano, w tym **Józefa Małeckiego** i **Tomasza Stope**, którzy zginęli w obozie koncentracyjnym.

W niedzielę, 19 czerwca 1966 roku, w trakcie patriotycznego wiecu mieszkańców Wólki, w centrum wsi, naprzeciw starego Domu Ludowego (dziś sklep), tuż obok budynku szkoły ludowej z 1923 roku, odsłonięto pomnik przypominający tragiczne wydarzenia z lat 1933 i 1944, oraz oddający cześć ziomkom poległym w ich trakcie. Skromny obelisk w formie kamiennego stylizowanego krzyża z okolicznościowymi tablicami, niewątpliwie, nie był „dziełem artystycznym”. Należy więc oczekiwać, iż inicjatorzy i autorzy planowanej dziś renowacji pomnika dołożą starań, aby fa-

chowcy sztuki kamieniarskiej dodali mu nowego blasku. Pod oczywistym warunkiem nie ingerowania w treści, jakie ten pomnik wyraża. Podsuwane propozycje „dowartościowania” obelisku, a także „przyozdobienia” tego miejsca nowymi elementami religijnymi, to – moim zdaniem – niefortunny pomysł. Cóż, obecna wielka polityka poróżniła Polaków do granic możliwości. Politycy podzielili środowiska, nawet poszczególne rodziny. Potwierdza to także ocena rzeczywistości i dyskusja angażująca społeczność naszej gminy, także mieszkańców Wólki Podleśnej. Jako obywatele zatroskani o swą małą Ojczyznę, wykażmy maksimum rozsądku, aby podziałów owych nie pogłębiać. Wszak nasza wspólna HISTORIA - reprezentowana m.in. przez wólczański pomnik - nie powinna służyć wyzwalaniu nowych konfliktów. Czy, tym razem, z doświadczeń przeszłości wyciągniemy racjonalne wnioski?

Ryszard Beres

SZKOŁA PAMIĘTA !!!

W listopadzie 2020 r. uczniowie ZS w Wólce Podleśnej wzięli udział w kolejnej edycji akcji MEN „Szkoła pamięta”. W tym roku zwróciliśmy szczególną uwagę na historię naszej małej ojczyzny. Uczniowie klas szóstych przygotowali prezentacje multimedialne dotyczące pamiątek rodzinnych przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Młodszy wykonali ciekawe prace plastyczne, w których przedstawili tradycje związane ze Świętem Wszystkich Świętych i Dniem Zadusznym.

Opiekunami projektu byli Justyna Polanowska, Iwona Dziągwa i Tomasz Piwowar.

„Pamięć o tych którzy odeszli”

Źródło: <https://szkolawp.dl.pl>

KULTURA

Archiwa Rodzinne Niepodległej

21 września w Gminnej Bibliotece Publicznej w Trzebowniku, Filia Zaczernie przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury odbyły się warsztaty genealogiczno-konserwatorskie prowadzone przez pracownika Archiwum Państwowego w Rzeszowie w ramach projektu „Archiwa Rodzinne Niepodległej”. W warsztatach uczestniczyli mieszkańcy Zaczernia z różnych grup wiekowych. Prowadzący szkolenie pokazał jak można odnaleźć swoich przodków.

Oprac. i fot. Ewa Wantrych

ARCHIWUM PAŃSTWOWE W RZESZOWIE

w ramach projektu „Archiwa Rodzinne Niepodległej” zaprasza na warsztaty genealogiczno - konserwatorskie.

Więcej informacji na stronie www.archiwarodzinne.gov.pl oraz www.rzeszow.ap.gov.pl/rodzinne
Zapraszamy pasjonatów historii nie tylko rodzinnej!

Dofinansowano ze środków MKiDN w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W RZESZOWIE

niepodległa

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Gminne dożynki 2020 w Łące: te same, ale nie takie same...

Były, jak zawsze, przepiękne wieńce zaprojektowane i wykonane przez nasze panie z kół gospodyń wiejskich. Na poszczególnych stoiskach reprezentujący wszystkie sołectwa i środowiska naszej gminy, ustawionych pod bokiem kościoła pw. św. Onufrego w Łące, znalazły swe miejsce również, przyciągające oczy, pomysłowe eksponaty i ozdóbki z ziół, warzyw i owoców, nawiązujące do żniw i pracy na roli. Na honorowym miejscu złożony został bochen chleba przyniesiony przez starostę i starościnę gminnych dożynek 2020. Tradycyjnym zwyczajem, jak każdego roku, specjalna komisja wybrała – spośród 14 grup wieńcowych – najciekawsze prezentacje, zaś władze gminy nagrodziły poszczególne koła i stowarzyszenia okazjonalną kopertą.

Niby ten sam zwyczaj Święta Plonów, nawiązujący do wiekowej tradycji i kultury naszych przodków, wyrażający nasz szacunek i uznanie dla trudu ludzi rolnictwa. A jednak nie taki sam... Mimo podobnego rytuału, w każdej chwili dożynkowego świętowania 2020, wyczuwało się niezwykłość sytuacji z jaką przyszło nam dziś obcować. Świadczyły o tym m.in. maseczki przysłaniające twarze uczestników dożynkowego obrzędu, jak również brak degustacji słodkości, jakimi w ub. latach raczono mieszkańców. Nie było też nieskrępowanej radosnej zabawy oraz występów grup artystycznych. Niestety, rygory spowodowane przez groźnego wirusa, nie ominęły również – bo nie mogły – dożynek. Tym większe więc podziękowanie dla naszych gospodyń, iż nie zniechęcone ową przeszkodą, w niedzielne popołudnie, 16 sierpnia, pojawiły się przed łącką świątynią, aby zmanifestować, że – mimo wszystko – jesteśmy razem...

Po uroczystej mszy, proboszcz ks. **Andrzej Buchowski** poświęcił wystawione wieńce. Rolę starosty i starościny dożynek pełnili małżonkowie **Marek i Anna Kulowie** ze Stowarzyszenia „Wszyscy Razem”. Komisja konkursowa na czele z liderką Stowarzyszenia **Marią Kloc**, której towarzyszyły: s. **Jana Cieśliak** a także **Bernadetta Świątek**, przewodnicząca Rady Gminy, a zarazem aktywistka KGW, zdecydowała, że nagrody pieniężne odbiorą przedstawicielki wszystkich 14 grup wieńcowych. Przyznano ponadto trzy specjalne wyróżnienia. W kategorii wieńca tradycyjnego najwyższe oceny zebrał wieniec pań z KGW z Trzebownika. W kategorii wieńca religijnego wskazano na prezentację KGW nr 2 z Łukawca (postać Matki Bożej Łaskawej, w kontekście „Cudu nad Wisłą”). Wyróżniono też wieniec przygotowany przez członkinie KGW nr 2 z Nowej Wsi, symbolizujący polskiego orła (wyróżnione wieńce na zdjęciach poniżej).

Gospodarzami dożynek byli oczywiście wójtowie gminy Trzebowniko: **Lesław Kuźniar** i jego zastępca **Sławomir Porada**.

Gościem imprezy był również wicestarosta rzeszowski **Marek Sitarz**. Po części wieńcowej, liderzy władz samorządowych złożyli wiązanki kwiatów przed obeliskiem i figurką ustawioną obok łąckiego kościoła na cześć zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej 1920 roku. Hołd bohaterom wydarzeń sprzed stu lat oddały też delegacje miejscowej OSP, Stowarzyszenia „Wszyscy Razem” i wiejskiego samorządu.

Obszerne reportaże foto i video z dożynek gminnych 2020 w Łące można obejrzeć na społecznościowych stronach „Gmina Trzebowniko” na Facebooku oraz w sieci You Tube.

Ryszard Bereś, Joanna Błażej i Wojciech Błażej
Fot. GOK Trzebowniko

Nowości wydawnicze

Cały księgozbiór Gminnej Biblioteki oraz filii w Łukawcu i w Zaczerniu dostępny jest po adresie www.czytamksiązki.pl. Każdy Czytelnik ma możliwość zobaczyć jakie pozycje posiadamy w naszych bibliotekach i telefonicznie dowiedzieć się o ich dostępności w placówkach. Stobierna 17 7723562; Łukawiec 17 7715742; Zaczernie 17 7710022.

Do Joanny Chyłki z nietypową sprawą zgłasza się jedna z najpopularniejszych polskich aktorek. Twierdzi, że za moment popełni przestępstwo, i chce, by to właśnie prawniczka z Żelaznego & McVaya ją broniła. Zanim Chyłka ma okazję zastanowić się, jak zapobiec tragedii, jest już za późno. Kobieta brutalnie morduje swoją ofiarę, a wszystko to transmituje w mediach społecznościowych.

Śledczy dysponują niepodważalnymi dowodami w postaci nagrania oraz śladów DNA – i nie mają wątpliwości co do winy aktorki. Ta jednak nie przyznaje się do zarzucanego czynu, zapewniając Chyłkę i Kordiana, że w istocie popełniła przestępstwo doskonałe. I że nie zostanie za nie skazana.

„Drugi brzeg” to poruszająca historia rodziny w czasach, gdy każdy dzień był niewiadomą. Rodzina Niemojskich próbuje odnaleźć się w trudnej rzeczywistości 1919 roku. Osiemnastoletnia Wiktoria po ciężkiej chorobie wkrótce opuści swoją ukochaną Warszawę i wyjedzie na wieś. Starszy z braci – Fryderyk – po wojnie pozostaje żołnierzem i wiąże swoją przyszłość ze służbą. Młodszy – Gustaw – myśli tylko o dobrej zabawie i hulaszczym życiu. Ksawery, głowa rodu, wraca do zdrowia po walce podczas wojny. Natomiast matka – Hortensja – udziela się charytatywnie i dba o domowe ciepło. Jak potoczy się rodzinna historia? Z jakimi wydarzeniami będą zmuszeni zmierzyć się bohaterowie? Jak losy Polski wpłyną na życie rodu Niemojskich? W trudnych czasach... rodzina jest siłą!

Ann, żona esesmana, która właśnie przeprowadziła się z dziećmi do Auschwitz, nie potrafi odnaleźć się w nowej rzeczywistości. Jest przerażona, bo jeszcze nigdy nie widziała ukochanego Hansa tak zmęczonego. Nabiera przekonania, że jego praca musi być naprawdę ciężka i wyczerpująca, bo mąż stał się bardzo nerwowy. Najbardziej jednak martwi ją to, że nie chce powiedzieć, czym się zajmuje, co budzi w niej jeszcze większy niepokój. Ann nie ma wątpliwości, że ciągłe przebywanie z tymi kryminalistami w pasiakach odbija się na jego zdrowiu.

Po morderczej pracy w obozie Auschwitz esesmani wracali do swoich domów prosto w ramiona stęsknionych żon i dzieci. Tuż za obozowymi drutami uprawiali róże i hodowali króliki, a w ogródkach radośnie poszczeniwały psy.

O ich wygodę dbali więźniowie oraz zmuszona do pracy okoliczna ludność. Niektórym życie tutaj tak przypadło do gustu, że nie chcieli opuszczać Auschwitz, a co niektórzy nawet po wojnie tu wracali.

W domu państwa Darskich szykuje się ślub marzeń. Apolonia Darska zamierza prześcignąć świat w stworzeniu dla swojej ukochanej wnuczki Mariki idealnego wesela. Ma jednak wrażenie, że nikt nie docenia jej starań.

Myli się. Doświadczony złodziej, dla którego napad na jej dom będzie ostatnim spektakularnym skokiem życia, podsłuchuje ją i, owszem, bardzo ceni. Do słownie i w przenośni.

Przyszła teściowa Mariki ma swoje podejrzenia, dwa razy narzeczony uciekł jej sprzed ołtarza i nie zamierza dopuścić do tego, by w czasie ślubu jej syna cokolwiek poszło nie tak. Pilnuje młodych na każdym kroku. Podobnie jak reszta starszego pokolenia. Wszystko wydaje się pod kontrolą.

Zabawne perypetie i nieoczekiwane zwroty akcji doprowadzą bohaterów do zaskakujących wniosków.

Wszyscy jesteśmy niewinni. Wina naszych zbrodni są jedynie złe okoliczności. Prawdziwa historia najbardziej makabrycznego seryjnego mordercy. Psychopaty, który trafił do podręczników kryminalistyki na całym świecie. Edmund Kolanowski jest zwyczajnym człowiekiem z sąsiedztwa. Ma żonę i dzieci, niczym szczególnym się nie wyróżnia. Poza jednym – instynktem bestii. Ta cecha czyni go zwyrodniałym mordercą i kolekcjonerem trofeów. Czy Kolanowski jest potworem, czy może ofiarą własnej przeszłości. Dzięki tej książce wnikniesz w głąb umysłu seryjnego mordercy.

Anglia, XIX w., początek ery przemysłowej. Spełnienie ludzkich marzeń o lataniu jest na wyciągnięcie ręki, wynalazcy ścigają się, kto pierwszy skonstruuje latającą maszynę.

Athan, spragniony przygód chłopiec z biednej rodziny, także śni o lataniu. Jest pomocnikiem pana Chena, wynalazcy i naukowca, z którym w sekrecie buduje latającą maszynę. Kiedy pan Chen zostaje zamordowany, Athan postanawia, że nie może dopuścić, by bezcenne projekty i elementy maszyny wpadły w niepowołane ręce. Tym samym jednak Athan sprowadza na swych bliskich i przyjaciół ogromne niebezpieczeństwo. Staje przed wyborem: marzenia o lataniu czy rodzina? Co wybierze? Kto zamordował pana Chena? Komu pierwszemu uda się wznieść w przestworza?

Szybkie tempo opowieści, sprawnie opowiedziana fabuła, kryminalna zagadka i wyraziści bohaterowie składają się na atrakcyjność tej książki, która trzyma w napięciu do ostatniego rozdziału.

Źródło: <https://lubimyczytac.pl>

Zakończenie projektu eTwinning w Szkole Podstawowej nr 2 w Stobiernej

W marcu większość szkół w Europie jest zamknięta z powodu wirusa Covid-19. Uczniowie musieli kontynuować naukę w domu. W tych warunkach nauczyciel ze SP nr 2 w Stobiernej pani Katarzyna Hałys wraz z nauczycielem z Turcji, panem Halil Kuru założyli międzynarodowy projekt eTwinning nt pracy zdalnej uczniów. W ramach projektu uczniowie mieli zajęcia z poezji, malarstwa, dramatu, czytania, pisania, słuchania i mówienia, całość została podzielona na działy: zdrowie, rodzina, czytanie, przyroda, słuchanie, nauka, tworzenie z odpadów, gry, jedzenie i eksperymenty. Dzięki temu nie nudzili się w domu, uczyli się zaś przez zabawę.

Uczniowie z SP nr 2 w Stobiernej w ramach projektu dodatkowo zorganizowali zdalnie obchody Dnia Europy. Każdy chętny uczeń wykonał zdjęcie z flagą dowolnego kraju europejskiego. Ze zdjęć został wykonany film: <https://www.youtube.com/watch?v=km0MjsxMvFA&t=28s>

Projekt zjednoczył aż 39 nauczycieli z 17 krajów uczących zarówno w przedszkolach, szkołach podstawowych jak i średnich. Ze SP nr 2 w Stobiernej uczestniczyło w nim 5 uczniów.

Za to przedsięwzięcie przygotowane przez naszego nauczyciela, p. Katarzynę Hałys wraz z tureckim partnerem Halil Kuru zdobył Krajową Odznakę Jakości. W projekcie uczestniczyło 39 szkół z 17 krajów Azji i Turcji.

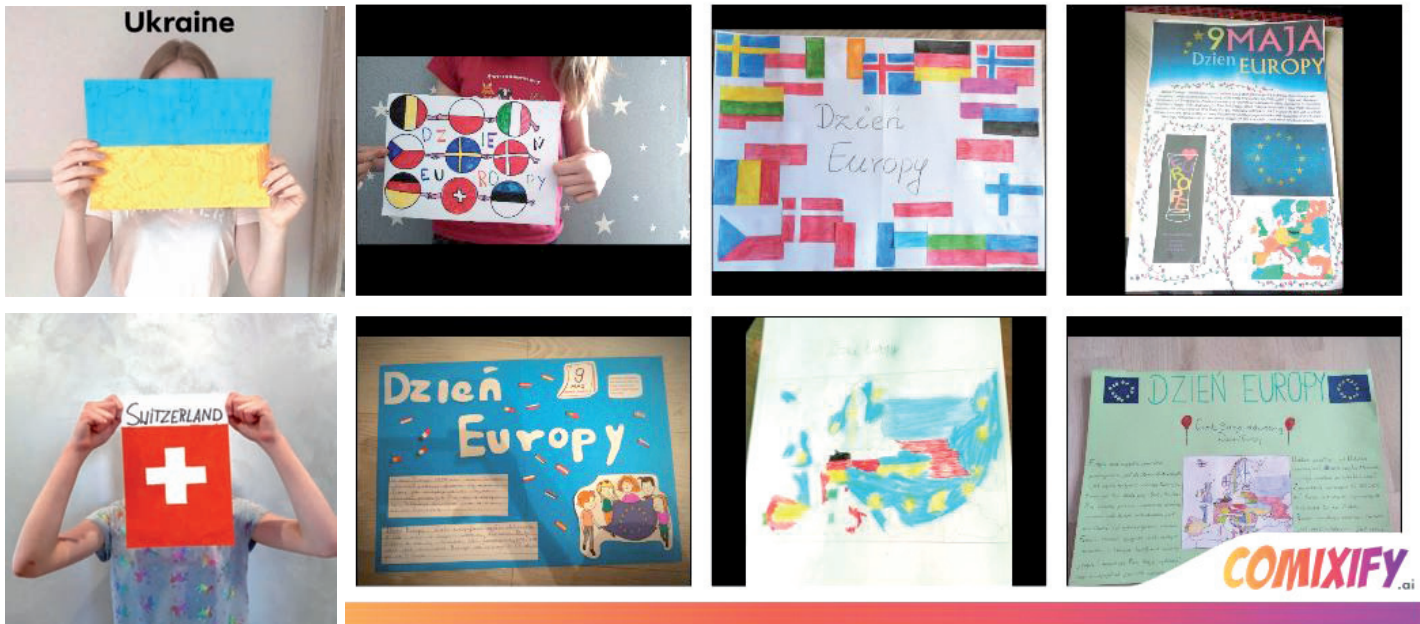
Katarzyna Hałys
Fot. UG Trzebnisko

Nauczyciele z danego kraju biorący udział w projekcie:

- ALBANIA (1), ARMENIA (2),**
- BOŚNIA I HERZEGOWINA (1), GRUZJA (1),**
- HISZPANIA (1), MACEDONIA PÓŁNOCNA (1),**
- NIEMCY (1), POLSKA (3),**
- PORTUGALIA (6), REPUBLIKA CZECH (1),**
- RUMUNIA (4), SERBIA (2),**
- TUNEZJA (1), TURCJA (10),**
- UKRAINA (1), WŁOCHY (2),**
- ŁOTWA (1)**

Przedszkolak w świecie teatru Innowacja pedagogiczna w przedszkolu w Łukawcu

Od roku szkolnego 2019/20 Przedszkole w Zespole Szkół w Łukawcu realizuje autorską innowację pedagogiczną „Przedszkolak w świecie teatru”. Jej celem jest uatrakcyjnienie i podniesienie efektywności przekazu treści dydaktyczno-wychowawczych ujętych w podstawie programowej. W trakcie innowacji w przedszkolu organizowane były „Dni teatru”. Każdy z nich rozpoczynał się spektaklem teatralnym, stworzonym od podstaw przez nauczycielki przedszkola – panią Agnieszkę Stróż i panią Karolinę Warchoł, które występują również w roli aktorek. Bohaterami cyklu przedstawień są: niesforny Kuba – postać inspirowana zachowaniami wychowanków przedszkola oraz

jego przyjaciółka Basia – wzorowa uczennica, która pomaga chłopcu wchodzić w świat wartości, zasad i pożądaných społecznie zachowań.

Każdorazowo po spektaklu zawarte w nim najważniejsze treści były utrwalane w ramach dalszych zajęć w grupach wiekowych. Innowacja spotkała się z pozytywnym odbiorem przedszkolaków i grona pedagogicznego. Ze względu na pandemię koronawirusa innowacja została przerwana, jednak istnieją plany jej kontynuacji w kolejnym roku szkolnym.

Oprac. i fot. Agnieszka Stróż

Osiągnięcia uczniów

Sukces Martyny Węglowskiej

Z wielką radością informujemy, że uczennica VIII klasy Zespołu Szkół w Łukawcu, Martyna Węglowska, zajęła I miejsce w IX. Edycji Wojewódzkiego Konkursu Dziennikarskiego „Pamięć i tożsamość. Stan wojenny”. Konkurs zorganizowała ZSZ „Solidarność” Oświęta i Wychowanie w Rzeszowie, pod Patronatem Podkarpackiego Kuratora Oświaty oraz Instytutu Pamięi Narodowej.

W ramach konkursu należało nagrać 15-minutowy reportaż radiowy, poruszający tematykę stanu wojennego, trzymając się ściśle reguł gatunkowych, a także prawdy historycznej.

Reportaż Martyny nosił tytuł „Mury runęły i co dalej?”, a jego osnową była rozmowa z p. Lesławem Śliszem, synem Józefa Ślisza, legendarnego przywódcy Chłopskiej „Solidarności”. Nauczycielem prowadzącym naszej uczennicy była p. Maria Jakubowska.

W sobotę, 11.01.2020 r., podczas spotkania opłatkowego, zorganizowanego przez rzeszowską „Solidarność”, wręczono nagrody uczestnikom Konkursu. Swoją obecnością uroczystość zaszczylicili J. E. Ks. Biskup E. Białogłowski, Podkarpacki Kurator Oświaty p. M. Rauch, Przewodniczący Oświatowej „Solidarności” R. Proksa, oraz wielu znamienitych Gości. Wśród nich była także Dyrektor Zespołu Szkół w Łukawcu, p. M. Kowal, oraz p. M. Jakubowska, nauczyciel historii, opiekun uczennicy.

Jesteśmy bardzo dumni z Martyny, tym bardziej, że jak wyraziło się jury konkursu, tegoroczne prace prezentowały bardzo wysoki poziom merytoryczny. Serdecznie gratulujemy także p. Marii Jakubowskiej, która była nauczycielem prowadzącym.

Źródło: <https://szkolalukawiec.pl>

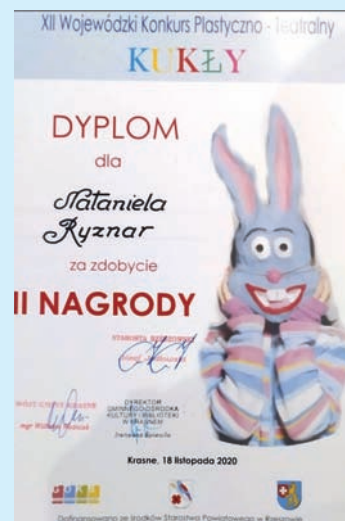

Laureat XII Wojewódzkiego Konkursu Plastyczno-Teatralnego Kukły 2020

Miło nam poinformować, że uczeń klasy VIA Zespołu Szkół w Wólce Podlesnej **Nataniel Ryznar** zdobył II nagrodę w konkursie plastyczno-teatralnym pt. „Kukły 2020” w kategorii „Maski”.

Nataniel wykonał maskę pt. „Kot w butach”. Gratulujemy wysokiego miejsca i życzymy kolejnych sukcesów.

Oprac. i fot. Tomasz Piwowar

Wyśpiewane I miejsce

W pierwszym tygodniu października w ramach Dnia Bieszczadzkiego organizowanego przez Stowarzyszenie „Natchnieni Bieszczadem” i Szkołę Podstawową nr 16 w Rzeszowie odbył się Wojewódzki Konkurs „Jesienią góry są najszczęśliwsze”.

Uczennica klasy trzeciej Zespołu Szkół w Łące – **Hanna Paško** zajęła I miejsce w tymże konkursie w kategorii – piosenka. Zadaniem uczestników było przesłanie nagrania piosenki o tematyce jesiennej. Podczas występu Hannie akompaniował tato.

10 października 2020 roku na dziedzińcu Centrum Kulturalno-Handlowego Millenium Hall odbyło się ogłoszenie wyników oraz występy laureatów. Gratulujemy Hani zajęcia I miejsca i życzymy dalszych sukcesów.

Oprac. i fot. Monika Czupich

„MÓJ DZIEŃ Z KRÓLOWĄ JADWIGĄ”

To tytuł II Wojewódzkiego Konkursu Literackiego zorganizowanego przez Szkołę Podstawową im. Świętej Królowej Jadwigi w Maćkówce – niedaleko Przeworska.

Konkurs odbył się pod patronatem Podkarpackiego Kuratora Oświaty oraz Starosty Powiatu Przeworskiego. Uczniowie Zespołu Szkół w Wólce Podlesnej wcielili się w role służek, dam dworu, przyjaciółek Królowej Jadwigi i „towarzyszyli” jej w ciągu całego dnia, przeżywając ciekawe przygody na królewskim dworze.

Czy Jadwiga była szczęśliwa? Czy Jej życie było proste? Czy lubiła przyjęcia? Na te i inne pytania odpowiedzi znajdziecie w pracach najlepszych kronikarzy z naszej szkoły:

- **Mai Pszczołkowskiej** z klasy 8a, która zajęła I miejsce;
- **Aleksandry Drzał** z klasy 7, która zdobyła II miejsce;
- **Laury Bogusz**, która uplasowała się na III miejscu.

Źródło: <https://szkolawp.dl.pl>

Wojewódzki Konkurs na profilaktyczny spot filmowy „Bezpieczne Wakacje 2020”

Uczniowie z Zespołu Szkół w Jasionce im. Jana Pawła II: Amelia Bie-niek, Łucja Janik, Patryk Kwaśny, Jakub Rożenek pod opieką p. Justyny Haligowskiej zajęli III miejsce w Wojewódzkim Konkursie na profilaktyczny spot filmowy „Bezpieczne Wakacje 2020”. Konkurs był organizowany przez Komendę Wojewódzką Policji w Rzeszowie wraz z Kuratorium Oświaty w Rzeszowie i Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie. Zespół nakręcił film, pt. „Bezpieczne wakacje podczas burzy”.

Warto dodać, że konkurs ten cieszy się w szkole dużym zainteresowaniem i to już piąty raz, gdy uczniowie z Jasionki odnoszą w nim sukces. W poprzednich edycjach podejmowane były tematy: dopalaczy, zachowania nad wodą, zasad bezpiecznego poruszania się na rowerze, narkotyków, a uczniów do udziału w konkursie oraz do rozwijania swoich umiejętności filmowych zachęcały panie Marta Kulig i Justyna Haligowska.

Oprac. i fot. Marta Kulig i Justyna Haligowska

INWESTYCJE

Światła na skrzyżowaniu w Trzebownisku już działają!

Święta Bożego Narodzenia 2020, a także powitanie Nowego Roku upłynęły pod znakiem pandemii COVID-19, co – niestety – mocno zakłóciło ich przebieg. Wciąż wyludnione pozostaną wiejskie uliczki, nieliczni pojawiają się w obiektach użyteczności publicznej, w tym w domach ludowych czy w kościołach. Na szczęście, smętny koloryt i nastrój ostatnich tygodni roku 2020 mocno ożywają w Trzebownisku kolorowe światła jakie zabłyśły już na głównym skrzyżowaniu – na przecięciu drogi wojewódzkiej wiodącej z Rzeszowa do Jasionki i Sobiernej z drogą powiatową na Zaczernie oraz Łąkę.

Mieszkam obok tego skrzyżowania od ponad 50 lat, tj. od samego początku jego funkcjonowania. Mnie, ale też wielu mieszkańcom wsi oraz gminy kojarzy się ono najczęściej z licznymi ofiarami wypadków komunikacyjnych, do jakich doszło w tym miejscu. Mimo licznych prób modernizacji obiektu, mimo wielu różnych tablic ostrzegawczych, do dziś dochodzi tu do groźnych kolizji drogowych. W ich wyniku życie straciło kilkanaście osób, kilkadziesiąt zostało rannych. W ostatnich latach, na szczęście, właśnie dzięki modernizacji, były to zwykle stłuczki. Miejmy nadzieję, że zainstalowanie pełnej sygnalizacji świetlnej sterującej ruchem, absolutnie do minimum ograniczy sytuacje kolizyjne.

W czwartkowy poranek, 10 grudnia, inwestycję „odebrali” od wykonawcy przedstawiciele Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich oraz wójt gminy Trzebownisko **Lesław Kuźniar**. Dokonano symbolicznego włączenia światła. Przejeżdżający kierowcy – co dało się zaraz zauważyć – zdecydowanie ścigali nogę z pedałem gazu, nie kryjąc zdziwienia, ale, pewnie i zadowolenia. Warto, dodać, że inwestycję zrealizowaną przez PZDW sfinansowała w całości Gmina Trzebownisko. Pierwsza praktyczna uwaga dla pieszych korzystających z czterech urządzonych przejść. Ze względu na mały ruch (z racji epidemii ludzie pozostają w domach), aby szybciej przejść trzeba dotknąć przycisk na słupku sygnalizatora, to przyspieszy włączenie się zielonego światła.

W pobliżu feralnego skrzyżowania w Trzebownisku, planowane są dalsze prace modernizacyjne, również dofinansowane z budżetu samorządu gminnego. M.in. założona będzie nowa instalacja oświetlenia trasy, zaś od strony wschodniej drogi wojewódzkiej do skrzyżowania z tzw. starą drogą ma powstać chodnik. Przedsięwzięcia te, których celem jest poprawa bezpieczeństwa podróżnych i pieszych, mają charakter doraźny. Jak wiadomo, cały odcinek drogi wojewódzkiej 878, od granicy z miastem do ronda przy stacji benzynowej w Jasionce, czeka na gruntowną przebudowę (dwie jezdnie dwupasmowe oddzielone pasem zieleni z nowoczesną infrastrukturą). Jedyną przeszkodą są oczywiście ogromne środki finansowe konieczne na to zadanie. Niestety, realizacji przedsięwzięcia nie ułatwi, co zrozumiałe, po pandemicznym kryzysie gospodarczym.

Oprac. i fot. Ryszard Beres

Szkoła Podstawowa w Trzebowniku po remoncie

Z okrzykami radości i wielkim entuzjazmem uczniowie powitali szkołę po remoncie. Wszystkich zachwycała nowa jadalnia wyposażona w piękne stoliki i kolorowe krzesła. Wreszcie jest bardziej przestronnie, a akcentem natury jest „leśna” fototapeta. Pośiłki są wydawane na tym samym poziomie z nowoczesnej kuchni. Obiadki smakują jeszcze bardziej w nowym i pięknym otoczeniu.

Niespodzianką była również sala przeznaczona na zajęcia świetlicowe. Teraz uczniowie mogą swobodnie poruszać się po sali, korzystać z zabawek i gier, które znalazły swoje miejsce na regałach do tego przeznaczonych. Można organizować ciekawe zajęcia i zapraszać gości.

Od września uczniowie naszej szkoły korzystają również z biblioteki, która została przeniesiona do innego pomieszczenia. Teraz czytelnicy nie tylko wypożyczają książki do domu, mogą tu także odpocząć, poczytać, nauczyć się – np. na nowej sofce. Miejsce to cieszy się dużym zainteresowaniem. Przy stolikach korzystają z księgozbioru podręcznego lub odrabiają prace domowe. Kolorowe regały i nowe książki przyciągają tłumy czytelników.

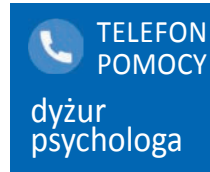
Mamy nadzieję, że uczniowie docenią zmiany na lepsze i zadbają o ich wspólne dobro.

Oprac. i fot. SP w Trzebowniku

Wsparcie psychologiczne

W związku z panującym w kraju zagrożeniem epidemiologicznym związanym z koronawirusem, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie uruchamia telefoniczne wsparcie psychologiczne skierowane do mieszkańców powiatu rzeszowskiego, u których pojawiają się trudności emocjonalne w związku z zaistniałą sytuacją, czują strach przed zarażeniem lub zmagają się z własną chorobą / chorobą bliskiej osoby.

Godziny działania telefonów:

Nr telefonu 519 585 391	Nr telefonu 519 585 636
Wtorek 8.00 – 12.00	Poniedziałek 8.00 – 16.00
Środa 11.00 – 15.00	Wtorek 12.00 – 20.00
Czwartek 8.00 – 15.00	Środa 12.00 – 20.00
Piątek 8.00 – 15.00	Czwartek 12.00 – 20.00
	Piątek 12.00 – 20.00

Informujemy, że również Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górnem oferuje telefoniczne wsparcie psychologiczne skierowane do mieszkańców powiatu rzeszowskiego, którzy czują strach przed zarażeniem się koronawirusem, zmagają się z własną chorobą lub zarażeniem u bliskiej osoby oraz w innych przypadkach nieradzenia sobie emocjonalnie z pandemią.

Pomoc udzielana jest całodobowo pod numerem **885 696 640**
Jeśli potrzebujesz wsparcia zadzwoń.

UG Trzebownisko

Informacja dla mieszkańców Gminy Trzebownisko

Informuję, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzebownisku został uruchomiony dodatkowo nr telefonu – **603 226 093** umożliwiający otrzymanie niezbędnych informacji w zakresie zagrożenia pandemią oraz wsparcia w kryzysowej sytuacji.

Poradnictwo pod wskazanym numerem telefonu można uzyskać w godzinach 7.30 – 19.30.

Wójt Gminy Trzebownisko
Lesław Kuźniar

SPORT I REKREACJA

NAJLEPSZE AKROBATKI

Młodziutka nastolatka z naszej Gminy, Regina Dragan i jej koleżanka Anna Leniart akrobatykę w UKS Akrobata Łańcut trenują od najmłodszych lat. Ich zdolności mieliśmy okazję podziwiać na piknikach rodzinnych, czy innych wydarzeniach kulturalnych organizowanych w Łukawcu.

W 2020 r. mimo trudności spowodowanych pandemią dziewczyny wywalczyły w dwójkach kobiet w kategorii 12-18 lat:

- 2 miejsce Turniej Wiosny im Henryka Chmielewskiego w Świdnicy
- 2 miejsce Mistrzostwa Polski Juniorów w Łańcucie
- 5 miejsce Mistrzostwa Polski Seniorów w Chorzowie
- 1 miejsce Grand Prix Polski im. Stanisława Geronia
- 1 miejsce Wars i Sawa w Warszawie

Gratulujemy sukcesów i życzymy kolejnych laurów.

Agnieszka Rogala
Fot. Regina Dragan

Szybki lekkoatleta

Kolejny młody człowiek, który swoją ciężką pracą sięga wyżyn. O mieszkańcu Zaczernia, Oliwierze Wdowiku mieliśmy już okazję czytać na łamach naszej gazety.

W 2020 r. nasz biegacz wywalczył:

Swój rekord życiowy na 60 m – 6,77 s – drugi wynik w historii rocznika 2020.

Halowe Mistrzostwo Polski Juniorów w biegu na 200 m – Toruń – 21,18 s.

Halowe Mistrzostwo Polski Seniorów w biegu na 200 m – Toruń – 21,09 s.

Halowy Rekord Polski Juniorów w biegu na 200 m 21,09 s – 8 wynik w historii polskiej lekkoatletyki.

Mistrzostwo Polski Juniorów w biegu na 100 m – Radom – 10,45 s – 1 wynik w historii 2002 rocznika.

Mistrzostwo Polski Juniorów w biegu na 200 m – Radom – 21,59 s.

Brązowy medal Mistrzostw Polski Seniorów we Włocławku w biegu na 200 m – 21,26 s.

Czwarte miejsce Mistrzostw Polski Seniorów we Włocławku w biegu na 100 m – 10,62 s.

Oliwier na tym nie zatrzymuje się, a na 2021 r. planuje starty w Mistrzostwach Europy i Świata Juniorów, a może nawet Igrzyska Olimpijskie w Tokio.

Życzymy zatem wytrwałości i sukcesów.

*Agnieszka Rogala
Fot. GOK Trzebowniko*

Rowerami przez lasy i bezdroża

W piękny sobotni poranek w dniu 11.07.2020 r., na czele z Wójtem Gminy Trzebowniko Lesławem Kuźniarem wystartował VI rowerowy rajd pod hasłem „Wskocz na Rower”. Blisko 90 osobowa grupa uczestników wyruszyła w kierunku zabytkowego myśliwskiego pałacu położonego w malowniczej miejscowości Morgi. 27-kilometrowy dystans, jaki dzielił uczestników od miejsca startu, którym był parking w Tajęcinie przy Gminnym Ośrodku Kultury, pokonaliśmy w scenerii pięknych letnich pól i lasów. Trasa została poprowadzona tak aby uniknąć dróg asfaltowych, mało atrakcyjnych i niebezpiecznych. Dzięki temu peloton mógł rozkoszować się świeżym rześkim powietrzem, na przemian z zapachem koszonych łąk oraz leśnego runa. Na trasie rajdu zaplanowane zostały postoje, w trakcie których uczestnicy mogli odpocząć i posilić się przed kolejnym odcinkiem. Ostatni etap prowadził bardzo ciekawym i trudnym odcinkiem przypominającym pustynne scenerie, co niektórym kolarzom sprawiało wiele trudnością, a także dużo zabawy. Po około 2 godzinach dzielnego pedałowania barw-

ny peloton zameldował się w miejscowości Morgi przed pięknie odrestaurowanym pałacem. **Pałac myśliwski w Morgach**, to niegdyś własność hrabiostwa Ressequierów. Na majątek składały się grunty oraz dwór zwany pałacem, ale większość powierzchni zajmowały lasy. Po wyjeździe hrabiostwa z Niska, w Morgach rezydował syn właścicieli – hrabia Rudolf, który w strukturach powia-

towych władz w Nisku był aktywnym gospodarzem i politykiem. Pod koniec sierpnia 1914 r. został powołany na przewodniczącego nowopowstałej organizacji politycznej – Powiatowego Komitetu Narodowego. Był to okres I wojny światowej i działań frontowych wzdłuż Sanu. Po ataku na jego siedzibę i rodzinę, hrabia podjął decyzję o opuszczeniu Galicji. Sprzedał majątek w Morgach, Polakowi, baronowi Janowi Götz-Okocimskiemu i w 1918 r. wyjechał do Wiednia. Pałacyk to prostokątna, piętrowa budowla, nakryta dwuspadowym dachem i opatrzona w narożu wieżą zdobioną u szczytu blankami. Przed fasadą wysunięta jest parterowa dobudówka zwieńczona również blankami, w której umieszczono główne wejście. Zewnętrzne elewacje o kondygnacjach wydzielonych wąskimi pasami gzymsów zdobią płaskie obramienia otworów okiennych. Obok pałacyku znajduje się dębowa aleja.

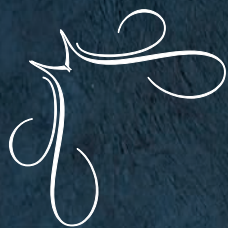
Po krótkiej lekcji historii, VI rowerowy rajd wyruszył w drogę powrotną do Tajęciny na zasłużony posiłek. Tempo na czele pelotonu, niekiedy bardzo szybkie, nadawał Wójt Lesław Kuźniar, gospodarz Gminy Trzebownisko.

Ostatni etap rajdu pokonaliśmy bardzo sprawnie. Wspólnie zameldowaliśmy się na mecie rajdu o godzinie 14:30. Na miejscu czekał ciepły i smaczny posiłek. Rozlosowane zostały również nagrody rowerowe oraz upominki związane z gminą Trzebownisko.

Na zakończenie, w imieniu Wójta oraz organizatorów rajdu, pragniemy podziękować wszystkim uczestnikom za udział w imprezie i zaprosić Państwa do udziału w VII rajdzie rowerowym, za rok.

Trzebowniczańska Grupa Rowerowa

**WSZYSTKIM MIESZKAŃCOM,
SYMPATYKOM I PRZYJACIOŁOM GMINY TRZEBOWNISKO
ŻYCZYMY PRZEDE WSZYSTKIM ZDROWYCH,
PEŁNYCH MIŁOŚCI I SPOKOJU ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA.
NIECH NOWY ROK PRZYNIESIE NADZIEJĘ NA LEPSZE JUTRO
I TĘ ODROBINĘ SZCZĘŚCIA, KTÓRA SPRAWI,
ŻE WSZYSTKIE PODJĘTE DZIAŁANIA
ZAKOŃCZĄ SIĘ SUKCESEM.**

**PRZEWODNICZĄCA RADY GMINY
BERNADETTA ŚWIĄTEK
WRAZ Z RADNYMI**

**WÓJT GMINY TRZEBOWNISKO
LESŁAW KUŹNIAR
Z PRACOWNIKAMI URZĘDU GMINY**

BOŻE NARODZENIE 2020 r.

